

KARTA DYSKUSJI DO FILMU:

„Narracje o migracjach cz.1. O lęku i jego skutkach”

Narracje dotyczące migracji i ich wpływ na rzeczywistość.

CELE DYSKUSJI

- » Zdefiniowanie narracji dotyczących migracji, zrozumienie ich oddziaływania oraz wpływu, jaki wywierają na postrzeganą przez nas rzeczywistość;
- » Zwiększenie świadomości na temat zjawiska dehumanizacji osób migrujących wywoływanych przez generalizację i lęk;
- » Sprowokowanie krytycznych refleksji nad informacjami medialnymi dotyczącymi migracji, z którymi stykamy się na co dzień.

PRZY OMAWIANIU JAKICH ZAGADNIEŃ MOŻESZ WYKORZYSTAĆ FILM I KARTĘ DYSKUSJI?

Migracje, narracje dotyczące migracji, przekazy medialne, krytyczne myślenie, stereotypy, ksenofobia, fałszywe informacje (fake news).

INFORMACJE O FILMIE

Film powstał w ramach projektu „Lokalni/ne sojusznicy/czki globalnej solidarności”, który stanowi kontynuację działań realizowanych w kontekście inicjatywy „Nowe narracje o świecie”. Jeżeli chcesz dowiedzieć się więcej na temat tworzenia alternatyw względem dominujących w przestrzeni publicznej narracji kolonialnych, europocentrycznych i antyimigracyjnych, odwiedź strony projektów, na których znajdziesz wiele innych materiałów - artykuły, podcasty oraz wyniki badania.

LINK DO FILMU:

Narracje o migracjach cz. 1.
O lęku i jego skutkach (9:18 min)
<https://bit.ly/4aVwVNZ>

CO OSOBA PROWADZĄCA POWINNA WIEDZIEĆ PRZED PROJEKCJĄ FILMU?

Film „Narracje o migracjach cz.1. O lęku i jego skutkach” może wywołać wiele emocji wśród uczestników i uczestniczek. Jednym z najważniejszych działań jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni do dyskusji, a także zadbanie o prowadzenie jej przy pomocy odpowiednich słów. Przy poruszaniu takiej tematyki ważne są nie tylko zagadnienia, o których mówisz, ale również to, w jaki sposób przekazujesz wiedzę. Dlatego chcemy przekazać Ci kilka wskazówek:

- » **Zwracaj uwagę na słowa, którymi się posługujesz.** Gdy planujesz rozmowę o osobach uchodźczych, warto sięgnąć po opracowania, w których znajdziesz wskazówki na temat tego, jak wypowiadać

się o nich z godnością i szacunkiem. Wśród polecanych źródeł możemy wymienić między innymi poradnik „[Jak pisać i mówić o uchodźcach?](#)”, „[Jak mówić i pisać o migrantach?](#)”, Przewodnik dla wychowawców i wychowawczyń. [Storytelling o migracjach](#) oraz porady zawarte w naszych materiałach „[Jak mówić o większości świata?](#)”. Warto poznać także definicje dwóch poniższych terminów i starać się unikać ich stosowania:

Nielegalny imigrant – określenie stygmatyzujące, które sugeruje, że osoba, którą określamy w ten sposób, jest kimś w rodzaju przestępcy bądź kryminalisty. Określenie to może sprawiać także, że zapomnimy o tym, że nielegalny może być czyn, nigdy zaś człowiek.

Migrantka ekonomiczna – ekonomiczne powody migracji mogą obejmować bardzo zróżnicowane sytuacje życiowe, począwszy od powszechnej wśród ludzi chęci podniesienia jakości życia, a kończąc na braku możliwości przetrwania w dotychczasowym miejscu pobytu. Określenie „migrantka ekonomiczna” w pewnych kontekstach buduje również wizerunek migrantów jako osób leniwych czy nieudolnych, które planują wyłącznie korzystanie z pomocy socjalnej w kraju docelowym.

- » **Stwórz bezpieczną przestrzeń, która będzie zachęcała do dzielenia się swoimi opiniami.** Zachęcamy do przygotowania się do tego zadania z pomocą opublikowanego przez PAH poradnika „[Moderowanie dyskusji – zasady i wskazówki](#)” oraz [listy kontrolnej dobrze przeprowadzonej dyskusji](#).
- » **Reaguj, gdy usłyszysz mowę nienawiści.** Pomimo tego, że zalecamy tworzenie bezpiecznej atmosfery i umożliwienie swobodnego dzielenia się opiniami, nie oznacza to, że oczekujemy od Ciebie bierności, gdy zaczną padać krzywdzące lub dyskryminujące stwierdzenia. Porady dotyczące reagowania w takich sytuacjach znajdziesz w naszym poradniku „[Reagowanie na dyskryminujące słowa](#)”. Poświęciliśmy mu także fragment poradnika „[Moderowanie dyskusji – zasady i wskazówki](#)” oraz „[Reagowanie na częste argumenty](#)”.
- » **Zwróć uwagę na uczestników i uczestniczki z doświadczeniami uchodźczymi lub migracyjnymi.** Jeżeli w grupie są takie osoby, upewnij się, czy chcą brać udział w aktywności, a jeżeli tak, zadbaj o ich potrzeby. Zagadnienia poruszane w filmie mogą wywoływać bolesne wspomnienia; co więcej, inni uczestnicy i inne uczestniczki mogą potraktować daną osobę jako eksperta lub ekspertkę w zakresie tego zagadnienia, a w rezultacie mogą powoływać się na nią podczas dyskusji lub zadawać pytania, na które taka osoba niekoniecznie chce odpowiedzieć. Zalecamy dużą wrażliwość i uważność.

PAMIĘTAJ!

Jako osoba prowadząca możesz zdecydować, które pytania zaproponowane poniżej wybierzesz do dyskusji i w którym momencie dyskusji zostaną zadane. Pamiętaj, że nie musisz trzymać się zaproponowanej kolejności. Czuwaj nad tym, aby w trakcie dyskusji osoby uczestniczące nie oceniały siebie nawzajem, wypowiadały się w sposób osobisty i nie przerywały wypowiedzi innych. Pamiętaj, że na zadane pytania nie ma dobrych i złych odpowiedzi - są jedynie różne punkty widzenia i różne spojrzenia na te same zagadnienia. Zarezerwuj sobie kilka minut, aby pod koniec spotkania podsumować dyskusję, zebrać najważniejsze wnioski, omówić cele, zakończyć spotkanie i podziękować osobom uczestniczącym za obecność i aktywność.

Propozycja refleksji dla osoby prowadzącej

Przemyśl swoje nastawienie, postawy i przekonania dotyczące migracji i osób migrujących – to pomoże Ci w przygotowaniu się do zajęć, pozwoli także przewidzieć możliwe punkty zapalne w dyskusji, a także może wpłynąć na większą otwartość względem poglądów uczestników i uczestniczek.

- » Jaki jest mój stosunek do migracji? Jakie mam przekonania dotyczące migracji, jaki jest mój stosunek względem osób migrujących?
- » Co sądzę na temat osób migrujących? Jak postrzegam osoby migrujące z powodu wojny, a jak osoby migrujące z innych powodów, na przykład ekonomicznych?
- » Czy mówienie o migracjach jest dla mnie trudne czy łatwe? Dlaczego?
- » Jaki wpływ mają moje poglądy na prowadzenie dyskusji? Na co mogą wpłynąć? Co mogą kształtować?
- » Czy doświadczenie migracji jest mi bliskie? Czy mam w rodzinie osoby z takim doświadczeniem lub znam to zagadnienie z pierwszej ręki – na przykład w związku z przeprowadzką ze względu na zmianę granic państwa, studia, pracę lub z innych powodów, nawet wewnątrz kraju? Jeśli tak, jak takie doświadczenie wpływa na moje postrzeganie migracji i osób migrujących?
- » Czy migracje osób, które znam osobiście, postrzegam inaczej niż migracje osób, których nie znam? Jeśli tak - dlaczego?
- » Czy w moim otoczeniu (na przykład w pracy) stykam się z osobami z doświadczeniem migracji? Co o nich wiem? Co wiem o ich migracji? Czy postrzegam je głównie przez pryzmat migracji, czy raczej dostrzegam wielowymiarowość ich tożsamości? Co myślę o tych osobach? Jaki mam do nich stosunek?
- » Co myślę o osobach przyjeżdżających do Polski z Ukrainy lub Białorusi? Jaki jest mój stosunek wobec osób przybywających z Wietnamu, Pakistanu lub Nigerii? Czy kraj pochodzenia danej osoby wpływa na jej postrzeganie? Co myślę o osobach przekraczających granicę polsko-ukraińską, a jaki stosunek mam do osób przekraczających granicę polsko-białoruską? Jakie wspólne cechy mają moim zdaniem te osoby, a co je od siebie odróżnia?
- » Czy w grupie, w której będę prowadzić dyskusję, jest osoba z doświadczeniem migracji? Jak może wpłynąć na nią ta dyskusja? Co może być dla niej trudne, a co budujące? Na co muszę uważać lub o czym pamiętać prowadząc zajęcia? Jeśli wiesz lub podejrzewasz, że dyskusja może wywołać trudne wspomnienia lub sprawiać ból osobie z doświadczeniem migracji, porozmawiaj z nią przed zajęciami. Uwzględnij doświadczenia tej osoby i jej dobrostan psychiczny.

Propozycja zadania dla osób uczestniczących do wykonania na tydzień przed dyskusją:

Poproś osoby uczestniczące, żeby przez tydzień obserwowały wszystkie przekazy w mediach tradycyjnych i społecznościowych, które dotyczą migracji, osób migrujących oraz osób z doświadczeniem uchodźczym. Poproś o wykonywanie zrzutów ekranów telefonów, fotografowanie oglądanych treści oraz gromadzenie wycinków z gazet. Przed wyświetleniem filmu obejrzyjcie wspólnie zebrane treści. Jaki przekaz jest w nich zawarty? Czego zwykle dotyczą te informacje? Jaki obraz migracji/osób migrujących/osób uchodźczych można w nich zaobserwować?

Po obejrzeniu filmu wróćcie do tych treści i spójrzcie na nie ponownie. Jaki teraz dostrzegacie w nich przekaz? Co pokazują, a czego w nich brakuje? Jeżeli osobom uczestniczącym nie uda się zgromadzić wielu treści, porozmawiajcie o tym, z czego to wynika i jak to może wpływać na nasze relacje i postrzeganie migracji, osób migrujących oraz osób uchodźczych.

W ocenie przekazów medialnych i zadawania trafnych pytań może pomóc poradnik „[Media Literacy Smartphone](#)” lub „[Test na fejk](#)”.

Jeśli osoby uczestniczące nie przyniosą materiałów lub nie chcesz zadawać im zadania domowego na tydzień przed obejrzeniem filmu, zadaj następujące pytania:

- » Jakie wiadomości o migracjach i osobach migrujących ostatnio widzieliście lub widziałyście?
- » Jakie odczucia wzbudzają w was myśli o migracjach i osobach migrujących?
- » Z jakimi informacjami o osobach migrujących zwykle się stykacie? Czym się charakteryzują? Co je łączy?
- » W jaki sposób rozmawiacie o migracjach w domach?

DYSKUSJA PO OBEJRZENIU FILMU

PYTANIA OGÓLNE - ROZUMIENIE FILMU

- » Jak się czujecie po obejrzeniu tego filmu? Co wywarło na was największe wrażenie? Co było dla was zaskakujące?
- » Jakich określeń używamy do opisywania osób przekraczających granicę? W filmie podano pięć takich określeń. Czy znacie jakieś inne? (W zadaniu dodatkowym proponujemy przyjrzenie się im bliżej.)
- » Jaki ładunek emocjonalny wiąże się z każdym z tych 5 określeń (podróżniczka, biznesmenka, turysta, migrantka, uchodźca)?
- » Czym różnią się od siebie osoby migrujące, a co je łączy?
- » Z jakich powodów ludzie decydują się opuścić kraje swojego pochodzenia?
- » Co wywołało w nas strach względem osób migrujących?
- » Czy boicie się migracji lub osób migrujących? Co Was niepokoi? Sugerujemy, by pytanie zadać w formie pracy w parach, a następnie omówić wnioski na forum grupy bądź klasy.
- » Na czym polegał eksperyment doktora Watsona z Albertem z początku XX wieku? Co wykazał?
- » Na czym polega generalizacja lęku?
- » Kto zwykle tworzy narracje o osobach migrujących?
- » Kto najczęściej pełni rolę bohatera lub bohaterki opowieści o osobach migrujących?
- » Jak zmienia się liczba konfliktów zbrojnych na świecie? Czy pamiętacie te liczby?
- » Jaki odsetek powierzchni Ziemi jest obecnie niezdatny do zamieszkania? Do ilu procent wzrosnie zdaniem naukowców ta liczba do 2070 roku? Jak to wpłynie na życie ludzi?
- » Jak wydarzenia na świecie (liczba konfliktów zbrojnych, katastrofa klimatyczna itd.) wpływają na migracje?
- » Jakie doświadczenia na granicy polsko-białoruskiej miał Ali z Libanu?

PYTANIA POGŁĘBIAJĄCE TEMAT

- » Czy temat migracji jest dla Was interesujący? Dlaczego tak? Dlaczego nie?
- » Na podstawie jakich treści kształtowały się Wasze wyobrażenia oraz opinie o migracjach i osobach migrujących?
- » Czy dostrzegacie w przekazach medialnych dotyczących migracji jakieś stereotypy? Jeśli tak, to jakie?

Stereotyp to nadmiernie uproszczony i uogólniający sposób myślenia dotyczący wybranej osoby lub grupy osób. Myślenie to nie jest oparte na faktach, lecz na sądach i opiniach, które poznajemy w procesie socjalizacji (edukacji i wychowania), a także na uogólnieniach, uproszczeniach i tendencyjnej selekcji informacji. Każdy ma pewne stereotypy, ponieważ ich tworzenie to automatyczny i podświadomy mechanizm porządkowania świata, który ułatwia nam budowanie własnej tożsamości poprzez wyróżnienie siebie spośród innych ludzi. Świadomość powszechności stereotypów nie powinna jednak służyć nam jako usprawiedliwienie bierności w ich zwalczaniu. Świadomość ta jest wyłącznie punktem wyjścia do tego, by w pełni świadomie budować pełniejszy obraz świata. Warto pamiętać, że gdy posługujemy się stereotypami, robimy pierwszy krok na drodze do dyskryminacji. Źródło: [Pomocnik PAH](#)

- » Czym charakteryzuje się medialna narracja o osobach migrujących? Jakimi obrazami się posługuje? Jakich słów używa?
- » Czy sposób przedstawiania osób migrujących wpływa na to, jak je traktujemy? Jeśli tak, w jaki sposób?
- » Jaką rolę w tworzeniu narracji o migracjach i osobach migrujących mają media, a jaką nasze indywidualne doświadczenia?
- » Jak narracje medialne (w tym w mediach społecznościowych) wpływają na nasze myślenie?
- » Czy jeśli mamy indywidualne negatywne doświadczenie związane z osobą migrującą, możemy przenosić je na inne osoby migrujące?
- » Czy macie w rodzinie osoby, które doświadczyły migracji? Mogą to być na przykład Wasze własne historie, a także opowieści rodziców/dziadków/pradziadków, w tym historie powojenne, migracje zarobkowe, związane z edukacją (na przykład wyjazdy na studia), a nawet wyjazdy ze względu na bycie w związku z osobą z innej części kraju/świata. Jeśli nie, czy znacie jakąś sławną osobę, która migrowała? Przykłady takich osób można znaleźć na liście „Famous Refugees – Refugee Week” (materiał w języku angielskim)
- » Dlaczego warto poznawać historie osób migrujących? Po co to robimy? Co to zmienia?
- » Czy sposób traktowania innych osób powinien zależeć od powodów opuszczenia przez nich swoich krajów?
- » Czym charakteryzuje się sytuacja osób migrujących na granicy polsko-białoruskiej? Co o niej wiecie?
- » Czym są pushbacki? (Nielegalne wywózki do kraju, z którego osoby migrujące przedostały się przez granicę).
- » Co wiemy o pushbackach? Jakie informacje na ich temat słyszemy w mediach, jeśli w ogóle o nich wspominają?
- » Jak narracje dotyczące migracji wpływają na wydarzenia na granicach oraz na polityki migracyjne?
- » Jak narracje o migracjach wpływają na życie osób migrujących, które od dłuższego czasu mieszkają w Polsce, w innych częściach kraju?
- » Czy da się zatrzymać migracje? Jakie strategie pozwalają na radzenie sobie z wyzwaniami, które powstają w wyniku migracji?
- » Czy są rzeczy, które uważamy za niedopuszczalne, gdy dotyczą osób należących do naszej grupy, a jednocześnie dopuszczalne wobec osób migrujących?

- » Jak możemy przygotować się na masowe migracje osób z różnych części świata wywołane katastrofą klimatyczną, wojnami, kryzysami gospodarczymi i innymi czynnikami?
- » Czy Waszym zdaniem mamy jakiś wpływ na sytuację osób w innych częściach świata?
- » Czym jest ksenofobia? Czy znacie to pojęcie? Czy ksenofobia rodzi niechęć do osób migrujących, czy narracje o sobach migrujących przekształcają się w ksenofobię? (Ksenofobia: Nieuzasadniony lęk i wrogość wobec obcych.)

PRACA NA CYTATACH (OPCJONALNIE)

Jak osoby uczestniczące rozumieją poniższe sformułowania? Jakie skojarzenia wywołują w nich poniższe fragmenty wypowiedzi? Omówcie każdy z cytatów lub wybierzcie wspólnie jeden, który chcecie omówić. Możecie drążyć jeden temat, zadając kolejne pytania (przykład poniżej). Możesz wydrukować cytaty na osobnych kartkach i rozwiesić je w sali, a następnie poprosić osoby uczestniczące, żeby ustawiły się przy cytacie, o którym chcą porozmawiać. Możesz też podzielić osoby uczestniczące na grupy i zachęcić je do dyskusji na wybrany przez nich temat.

„W zależności od tego, kto i gdzie się przemieszcza dostanie inną etykietkę: podróżniczka, biznesmenka, turysta, migrantka, uchodźca”.

- » Jaki ładunek emocjonalny niesie każde z tych pięciu określeń?
- » Jak odbieramy te osoby z punktu widzenia moralności?
- » Jak wyobrażamy sobie każdą z tych osób?
- » Jakie cechy im przypisujemy?
- » Którą z tych osób chcemy być i dlaczego? Co ma na to wpływ?

„To nie bezpośrednie doświadczenie, a narracje kształtują naszą postawę”.

„Pozytywne zdarzenia są znacznie mniej newsowe. Nie zobaczymy więc migrantów w telewizji dopóki coś się nie wydarzy. Najlepiej coś złego”.

„Migrantów i uchodźców dzieli nieskończenie wiele rzeczy, a łączą dwie: to że są w drodze i to że nazwaliliśmy ich migrantami i zaczęliśmy opowiadać o nich historię”.

„Wyzwań współczesności nie rozwiążemy zamykaniem oczu, skupieniem się na swoim własnym ogródku i murami na granicach. Prawdziwy strach powinni budzić nie migranci, a powody, dla których muszą zostawić całe życie i rozpocząć je na od zera na drugim końcu świata”.

ĆWICZENIA PRAKTYCZNE (OPCJONALNIE)

1. Jeśli chcecie poznać historie osób migrujących:

- » Skorzystajcie z naszej publikacji plakatowej „W pełnym wymiarze”. Dzięki niej usłyszycie historię osób różnej płci, w różnym wieku, które trafiły do Polski z różnych przyczyn i dowiedziecie się co o sobie mówią, a także jak się postrzegają;
- » Zorganizujcie spotkanie z osobą migrującą lub kilkoma osobami z doświadczeniem migracji, by poznać ich punkt widzenia oraz osobiste historie, co pomoże w pracy nad przekonaniami i stereotypami. W organizacji pomoże Wam nasza publikacja „Spotkanie bez stereotypów”;
- » Skorzystajcie z mediów społecznościowych, książek, podcastów czy filmów. Poszukajcie ich wspólnie!
- » Poniżej znajdziecie listę polecanych materiałów:

[Bezgranicznie. Poznaj nasze historie. \(youtube.com\)](#) (od 1:22 do 4:19 min.)
[Pamiętniki Uchodźcze – Magazyn Kontakt](#) (ebook lub audiobook)
[Pływaczki \(2022\) - Filmweb](#) (2 godziny i 14 minut)
[Opowieść Mahmouda o migracji - YouTube](#) (3:56 min.)
[Opowieść Senait o migracji - YouTube](#) (3:57 min.)
[Opowieść Stanisława o migracji - YouTube](#) (4:01 min.)
[Dlaczego jestem czekoladowy? \(PL\) \(youtube.com\)](#) (6:17 min.)
[To co najlepsze z dwóch światów. Syn Mohameda \(PL\) \(youtube.com\)](#) (6:26 min.)
[Fatima \(PL\) \(youtube.com\)](#) (8:00 min.)
[Po polsku mam na imię Hania \(PL, EN, RU\) \(youtube.com\)](#) (11:15 min.)
[Moje miasto Łomża \(youtube.com\)](#) (13:20 min.)

2. Dopasujcie definicje do terminów. Zastanówcie się w jakich kontekstach używane są te słowa i czy zawsze są używane zgodnie z tym, na co wskazuje definicja:

Wersja dla osoby prowadzącej:

Termin	Definicja	Emocje i skojarzenia, jakie wywołuje dane słowo
Podróżniczka	Osoba, która podróżuje w celu doświadczenia przygody, poznawania świata lub rekreacji, często eksplorując różne miejsca, kultury i tradycje.	
Turysta	Osoba, która podróżuje do różnych miejsc dla przyjemności i wypoczynku, aby zwiedzać atrakcje turystyczne, poznawać nowe kultury i cieszyć się nowymi doświadczeniami.	
Migrantka	Osoba, która zmienia miejsce zamieszkania, przenosząc się pomiędzy dwoma miejscami we własnym kraju lub do innego państwa.	
Emigrant	Osoba, która opuszcza swój kraj rodziny, zwykle na stałe lub na dłuższy okres czasu.	
Imigrantka	Osoba, która przybywa do innego kraju, aby osiedlić się tam na stałe lub na dłuższy czas.	
Uchodźca	Osoba, która opuszcza swój kraj z powodu konfliktów, prześladowań lub zagrożenia życia, aby szukać ochrony i bezpieczeństwa w innym kraju.	

Wersja dla osób uczestniczących:

Dopasujcie definicje do terminów. Zastanówcie się w jakich kontekstach używane są te słowa i czy zawsze są używane zgodnie z tym, na co wskazuje definicja:

Termin	Definicja	Emocje i skojarzenia, jakie wywołuje dane słowo
Podróżniczka		
Turysta		
Migrantka		
Emigrant		
Imigrantka		
Uchodźca		

Osoba, która podróżuje do różnych miejsc dla przyjemności i wypoczynku, aby zwiedzać atrakcje turystyczne, poznawać nowe kultury i cieszyć się nowymi doświadczeniami.

Osoba, która podróżuje w celu doświadczenia przygody, poznawania świata lub rekreacji, często eksplorując różne miejsca, kultury i tradycje.

Osoba, która przybywa do innego kraju, aby osiedlić się tam na stałe lub na dłuższy czas.

Osoba, która opuszcza swój kraj rodziny, zwykle na stałe lub na dłuższy okres czasu.

Osoba, która opuszcza swój kraj z powodu konfliktów, prześladowań lub zagrożenia życia, aby szukać ochrony i bezpieczeństwa w innym kraju.

Osoba, która zmienia miejsce zamieszkania, przenosząc się pomiędzy dwoma miejscami we własnym kraju lub do innego państwa.

Wiele osób, w szczególności osoby pracujące z osobami migrującymi, używa innych sformułowań. Poniżej znajdziecie cztery z nich. Czym różnią się od powyższych określeń? Jakie wzbudzają w Was emocje i jakie skojarzenia wywołują? Jak myślicie, dlaczego ktoś zastępuje powyższe słowa nowymi terminami?

Termin	Definicja	Emocje i skojarzenia, jakie wywołuje dane słowo
Osoba w drodze	Osoba, która aktualnie przemieszcza się z jednego miejsca do drugiego, bez konkretnego celu lub z zamiarem dotarcia do określonego miejsca.	
Osoba z doświadczeniem migracji	Osoba, która ma doświadczenie przemieszczania się z jednego miejsca do drugiego, zazwyczaj w poszukiwaniu lepszych warunków życia, pracy lub bezpieczeństwa, ale niekoniecznie związane z formalnymi procedurami imigracyjnymi.	
Osoba z doświadczeniem uchodźstwa	Osoba, która doświadczyła uchodźstwa, czyli opuściła swój kraj z powodu konfliktów, prześladowań lub zagrożenia życia, a także szukała ochrony i bezpieczeństwa w innym kraju.	
Osoba z międzynarodową historią	Osoba, której życie lub doświadczenia obejmują wiele krajów lub kultur ze względu na przynależność do wielokulturowej rodziny lub doświadczenie migracji, pracy za granicą, częstych podróży lub innych międzynarodowych powiązań.	

Termin	Definicja	Emocje i skojarzenia, jakie wywołuje dane słowo
Osoba w drodze	Osoba, która aktualnie przemieszcza się z jednego miejsca do drugiego, bez konkretnego celu lub z zamiarem dotarcia do określonego miejsca.	
Osoba z doświadczeniem migracji	Osoba, która ma doświadczenie przemieszczania się z jednego miejsca do drugiego, zazwyczaj w poszukiwaniu lepszych warunków życia, pracy lub bezpieczeństwa, ale niekoniecznie związane z formalnymi procedurami imigracyjnymi.	
Osoba z doświadczeniem uchodźstwa	Osoba, która doświadczyła uchodźstwa, czyli opuściła swój kraj z powodu konfliktów, prześladowań lub zagrożenia życia, a także szukała ochrony i bezpieczeństwa w innym kraju.	
Osoba z międzynarodową historią	Osoba, której życie lub doświadczenia obejmują wiele krajów lub kultur ze względu na przynależność do wielokulturowej rodziny lub doświadczenie migracji, pracy za granicą, częstych podróży lub innych międzynarodowych powiązań.	

MATERIAŁY DODATKOWE

- » [Webinarium dla nauczycieli i nauczycielek 5 listopada Storytelling migracyjny na Tydzień Edukacji Globalnej | Rozmawiamy O Uchodźcach \(ceo.org.pl\)](#) (1 godzina)
- » [Jakie są przyczyny migracji? Materiał edukacyjny \(youtube.com\)](#) (7:44 min.)
- » [Czy na pewno żyjemy w czasach największych na świecie migracji? Materiał edukacyjny \(youtube.com\)](#) (3:04 min.)
- » [Rozmawiamy o migracjach \(youtube.com\)](#) (5:08 min.)
- » [Jestem uchodźcą: osoby ubiegające się o azyl w Europie \(youtube.com\)](#) (1:31 min.)
- » [EDUKACJA PRAW CZŁOWIEKA – „Nikt się nie spodziewa, że zostanie uchodźcą” \(youtube.com\)](#) (0:56 min.)
- » [Opowieści o migracjach \(youtube.com\)](#) (17:50 min.)
- » [Europe’s most fortified border is in Africa \(youtube.com\)](#) (10:52 min.) (w języku angielskim)
- » [Look Beyond Borders - 4 minutes experiment \(youtube.com\)](#) (5:00 min.)
- » [Migracja: prawo, rodzaje, przyczyny i skutki | Outriders Magazyn](#)
- » [Wędrowki ludów \(2017\) - Filmweb](#) (2 godziny 20 minut)
- » [Jak rozmawiac o uchodzcach komentarz do scenariuszy lekcji dominika cieslikowska 0.pdf \(ceo.org.pl\)](#)

Podziel się z nami informacjami na temat dyskusji. Napisz do nas pod adres: edukacja@pah.org.pl – zachęcamy także do wysyłania zdjęć i filmów. Zapraszamy do udziału w działaniach edukacyjnych Polskiej Akcji Humanitarnej: www.pah.org.pl/edukuj.

2024. Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej.

Opracowała: Kalina Kabat

Konsultacje merytoryczne: Julia Orłowska

Korekta językowa: Grzegorz Nowak/Lingua Lab

Skład: Kompot Studio

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Zrealizowano w ramach projektu „Lokalni/ne Sojusznicy/czki Globalnej Solidarności” finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny